

تاریخ جراحی

ایالات متحده

برگرفته از کتاب تاریخ مصور جراحی

دکتر مصطفی جابرانصاری*

در پایان دهه 1870 میلادی جراحی در دو طرف اقیانوس اطلس (آتلانتیک) از میزان موفقیت تقریباً یکسانی برخوردار بود. تفاوت عمده بین دو قاره اروپا و آمریکا در این بود که در اکثریت موارد تحقیقات علمی پیشرفته همچنان در مراکز بیمارستانی و دانشگاه‌های تثبیت شده و با سابقه‌تر اروپایی متمرکز بود و نه در ایالات متحده آمریکا. در سال 1874 میلادی جان اریکسن (John Erichsen) جراح نامدار اهل لندن در طی مسافرتی گسترده از چندین شهر عمده آمریکا بازدید نمود. اریکسن شدیداً تحت تأثیر آنچه مشاهده کرده بود قرار گرفته و سطح جراحی آمریکا را فوق العاده عالی توصیف نمود. وی اظهار داشت که هم جراحان بریتانیایی و هم جراحان آمریکایی کاملاً علمی عمل می‌کنند. وی همچنین بصورتی کاملاً مستدل در مورد وضعیت و جایگاه اجتماعی نسبی حرفه پزشکی در آمریکا اظهار داشت:

به نظر من پزشکی در آمریکا در مقایسه با بریتانیا از جایگاه و موقعیت اجتماعی فوق‌العاده بالاتری برخوردار است. دلیل چنین امری نسبتاً آشکار به نظر می‌رسد. در غیاب یک سلسله مراتب تثبیت شده کلیسایی و سایر مقامات عالی رتبه قانونی و حقوقی این حرفه‌ها انگیزه کافی برای ورود افراد دارای بالاترین بهره‌های هوشی را تأمین نمی‌کنند و در نتیجه از آنجا که تحصیل کرده‌ترین افراد و البته عملی‌ترین آنان وارد حرفه پزشکی می‌شوند، در کشوری که آموزش گسترش فوق‌العاده‌ای داشته و شدیداً مورد احترام است، پزشکی از محترم‌ترین و معتبرترین حرف تلقی می‌شود. بعلاوه در غیاب تمامی طبقات دارای عنوان و متمایز، از نظر اجتماعی پزشکان در رقابت با تجار و طبقات ثروتمند که در اکثر شهرهای آمریکا از جایگاه برجسته‌ای برخوردارند، به راحتی می‌توانند جایگاه خود را حفظ نمایند. احتمالاً بخشی از جایگاه برتر پزشکی در آمریکا مدیون وحدت رویه عملی بیشتر است که بین پزشکان آمریکایی معمول می‌باشد چرا که درست همچون بخش قضایی که در آن هیچ تفاوت و تمایزی بین وکلای مدافع و دادستان وجود ندارد، در پزشکی نیز تفاوتی بین پزشکان عمومی، جراحان و متخصصین دیده نمی‌شود.

نویسنده پاسخگو: دکتر مصطفی جابرانصاری

تلفن: 7-88505595

E-mail: ansari_17@yahoo.com

*متخصص جراحی عمومی و اطفال، بیمارستان مهراد

**TEXTBOOKS AND MONOGRAPHS
WRITTEN BY AMERICAN SURGEONS
DURING THE 1870s**

General Textbooks

JOHN PACKARD (1832-1907)
<i>A Handbook of Operative Surgery</i> (1870)	JAMES EWING MLARS (1838-1919)
<i>Practical Surgery</i> (1878)
JOHN ASHHURST (1839-1900)
<i>The Principles and Practice of Surgery</i> (1871)	LEWIS STIMSON (1844-1917)
<i>A Manual of Operative Surgery</i> (1878)
FRANK HAMILTON (1813-1886)
<i>The Principles and Practice of Surgery</i> (1872)	ANDREW HOWE (1825-1892)
<i>The Art and Science of Surgery</i> (1879)
JAMES GILCHRIST (1842-1906)
<i>The Homeopathic Treatment of Surgical Diseases</i> (1873)	STEPHEN SMITH (1823-1922)
<i>Manual of the Principles and Practice of Operative Surgery</i> (1879)
DAVID HAYES AGNEW (1818-1892)
<i>Principles and Practice of Surgery</i>
(in three volumes) (1878-1883)	

Specialty Monographs

- HENRY ANGELL (1829-1911)
A Treatise on Diseases of the Eye (1870)
- BENJAMIN JEFFRIES (1833-1915)
The Eye in Health and Disease (1871)
- JACOB DASILVA SOLIS-COHEN (1838-1927)
Diseases of the Throat (1872)
- LAURENCE TURNBULL (1821-1900)
A Clinical Manual of the Diseases of the Ear (1872)
- DANIEL ST. JOHN RUOSA (1838-1908)
A Practical Treatise on the Diseases of the Ear (1873)
- GURDON BUCK (1807-1877)
Contributions to Reparative Surgery (1876)
- CHARLES BURNETT (1842-1902)
The Ear (1877)
- LEWIS SAYRE (1820-1900)
Lectures on Orthopedic Surgery and Diseases of the Joints (1876)
- EDMUND PEASLEE (1814-1878)
Ovarian Tumors (1872)
- THOMAS ADDIS EMMET (1828-1919)
The Principles and Practice of Gynecology (1879)
- WILLIAM GOODELL (1829-1894)
Lessons in Gynecology (1879)
- JOHN GOULEY (1832-1920)
Diseases of the Urinary Organs (1873)
- WILLIAM VAN BUREN (1819-1873)
A Practical Treatise on the Surgical Diseases of the Genito-Urinary Organs
(1874) and *Lectures upon Diseases of the Rectum* (1870)

استعداد و شایستگی‌های خاص، تمایلات و علاقمندی‌ها و یا فرصت‌هایی موجب برجستگی یک فرد در بخش یا رشته ویژه‌ای از این حرفه خواهد شد ولی تقسیمات فرعی به طبقات و یا تخصص‌های متعدد که در اینجا (اروپا) فوق العاده رایج است در آمریکا مرسوم نیست.

دوره ما قبل آخر یا دوره ششم در سیر تاریخی پیشرفت جراحی آمریکا در قرن نوزدهم که با وجود مؤسسات پژوهشی و بیمارستان‌های با تجهیزات کافی و به خوبی حمایت شده مشخص می‌شود در دهه 1880 میلادی رخ داد. در این دهه نظریه اجرام (Germ Theory) در آمریکا نهایتاً مورد پذیرش قرار گرفت و روش‌های اولیه و خام ضدعفونی کردن و تکنیک‌های استریل (آسپتیک) در اطاق‌های عمل کشور رواج یافت.

جراحان قاره اروپا به دلایل متعددی از باورها و اعتقادات لیستر بصورت گسترده‌ای و با شور و شوق حمایت کردند ولی در کشور زادگاهش و ایالات متحده، جراحان با تأخیر و در مواردی حتی با اکراه تکنیک‌ها و روش‌های لیستر را پذیرفتند. تقریباً ربع قرن زمان لازم بود تا حرفه جراحی در ایالات متحده کشفیات لیستر در سال 1867 میلادی و لزوم پاکیزگی و تمیزی در حین عمل را با میل و بدون تردید بپذیرد.

تا پیش از دهه 1880 میلادی تعداد کمی از جراحان آمریکا درک و شناخت کافی از اهمیت پاکیزگی و تمیزی و کاربرد نظریه اجرام در کل و باورها و اعتقادات لیستر بصورت خاص داشتند. مهمتر اینکه میزان بروز عفونت‌ها در بیمارستان‌های عمومی بزرگ در مقایسه با بیمارستان‌های فوق العاده شلوغ و خیریه اروپا کمتر بود و در نتیجه نیاز بالینی به اصول لیستر در ایالات متحده به شدت اروپا احساس نمی‌شد. اختلاف نظر در مورد روش‌های ضدعفونی کردن در منابع جراحی آمریکا مورد بحث قرار می‌گرفت. ساموئل گراس یکی از بزرگترین منتقدین آن بود. وی در سال 1876 میلادی چنین نوشت:

تعداد جراحان روشن اندیش و با تجربه در این طرف اقیانوس اطلس که به روش پیشنهادی پروفیسور لیستر، استفاده از به اصطلاح اسید کربولیک علاوه بر مراقبت‌های معمول در پانسمان زخم‌ها، پاک کردن لخته‌ها و دور نگهداشتن هوا از زخم‌ها باور داشته باشند، اگر هم وجود داشته باشد خیلی ناچیز است.

در سال‌های آخر دهه 1880 میلادی تعدادی از دانشمندان اروپایی تحقیقات کخ (Koch) در خصوص رابطه یک میکروارگانیزم خاص با یک بیماری ویژه را بسط دادند. نشان داده شد که میکرو کوكسی‌های (Micrococci) خاصی علت اکثر عفونت‌های متعاقب جراحی می‌باشند. دستاوردهای آزمایشگاه‌های باکتریولوژی در طبابت بالینی مورد تأیید قرار گرفتند و در نتیجه در طی دهه‌های 1880 میلادی و 1890 میلادی آلمان وارد عصر طلایی جراحی شد. هنگامی که مشخص گردید می‌توان بدون ترس از وقوع عفونت‌ها مبادرت به انجام اعمال جراحی نمود، بنظر می‌رسید که دیگر هیچ حدی برای آنچه که در دسترس است، وجود ندارد. این تغییر نگرش در جراحان اروپایی حدوداً 10 سال زودتر از آمریکا رخ داد. تنها دلیل وقوع چنین تغییری در نگرش جراحان آمریکایی، بازگشت دانشجویان جوان آمریکایی به کشور همراه با تکنیک‌ها و نگرش همکاران آلمانی بود.

در اواخر دهه 1880 میلادی مورد پذیرش قرار گرفتن تکنیک‌های لیستر در ایالات متحده در کتاب‌های جراحی متعددی ذکر گردید. مهمترین این آثار در آمریکا کتاب آرپاد گرستر (1848 - 1923 میلادی، Arpad Gerster) با عنوان "اصول جراحی آسپتیک و آنتی سپتیک" (1888 میلادی) بود (The Rules of Aseptic and Antiseptic Surgery). این اثر نخستین کتاب جراحی در آمریکا بود که مبتنی بر اصول لیستر تألیف شده بود و به چنان محبوبیتی دست یافت که در طی سه سال دو بار تجدید چاپ شد. اهمیت این اثر تنها به خاطر محتوای کتاب نبوده بلکه به تلاشی که صرف تألیف و چاپ آن شده بود نیز مبتنی بود. این کتاب بر روی کاغذهای ضخیمی و با چاپ سنگی و غلطکی همراه با گراورها و تصاویری سایه روشن که در کتاب‌های علمی به ندرت مورد استفاده قرار می‌گرفتند تهیه شده بود. علاوه بر این گرستر (Gerster) که استاد تکنیک‌های عکاسی نیز بود، تصاویر کتاب را خود تهیه کرده بود (در دورانی که عکاسی توسط افراد آماتور و غیر حرفه‌ای معمول نبود). با استفاده از فیلم‌های آن دوران و با کمک دستیارانش در بیمارستان آلمانی در شهر نیویورک، گرستر دوربین خود را به اتاق عمل برده و برای نخستین بار از اعمال جراحی واقعی و پوشش جراحی با استفاده از تکنیک‌های لیستر عکس تهیه نمود.

در سال 1899 میلادی نیکلاس سن (1908 - 1844 میلادی، Nicholas Senn) کتاب باکتریولوژی جراحی (Surgical Bacteriology) را تألیف نمود که نخستین کتاب در آمریکا درباره این موضوع بود. سن تازه از سفر اروپا که در آنجا به تحصیل باکتریولوژی در ارتباط با جراحی پرداخته بود، بازگشته بود. کتاب سن نشان می‌داد که باکتریولوژی دانش و رشته‌ای کاملاً اروپایی بوده و جراحان آمریکا دانش چندانی درباره این موضوع نداشته‌اند و کتاب سن آنان را با آخرین پیشرفت‌ها در زمینه این رشته آشنا می‌نمود. در همان سال هنری ماری (1837 - 1924 میلادی، Henry Marcy) رساله‌ای درباره درمان قطعی فتق‌ها با عنوان *A treatise on Hernia, the Radical Cure by the use of the Buried- Antiseptic Animal Suture* تألیف نمود. ماری نخستین دانشجوی آمریکایی لیستر بود (1870 میلادی) و در بازگشتش به ایالات متحده نخستین فردی بود که روش‌های آنتی‌سپتیک لیستر را به جراحی آمریکا معرفی نمود. ماری سال‌های زیادی را وقف مطالعه مداوم و مستمر میکروارگانیزم‌ها در جراحی نمود که منجر به استفاده از لیگاتورهای آنتی‌سپتیک در درمان قطعی فتق‌ها گردید.

دو رخداد دیگر نیز در دهه 1880 میلادی به وقوع پیوستند که در حرفه‌ای شدن جراحی آمریکا نقش سرنوشت‌ساز و تعیین‌کننده‌ای داشتند. در سال 1880 میلادی ساموئل گراس "جامعه جراحی آمریکا" را بنیان نهاد. (American Surgical Association) و سه سال بعد اولین شماره نشریه *Annals of Surgery* را با سردبیری لیوایز پیلچر (1845 - 1934 میلادی، Lewis Pilcher) منتشر گردید. با افزایش اعتبار و اعتماد به نفس جراحی آمریکا، گراس نیاز به وجود جامعه و انجمنی که افراد (جراحان) دارای علائق مشترک را گرد هم آورده و به ترویج جراحی به عنوان روش درمانی کارآمد و مؤثر کمک نماید، احساس نمود. هدف وی عبارت بود از:

تقویت آموزش، دانش و هنر جراحی و افزایش منابع مکتوب، ترویج احساسات مثبت نسبت به این حرفه و اتحاد جراحان برجسته کشور در یک مجمع و سازمان هماهنگ.

جامعه جراحی آمریکا اولین گردهم‌آبی خود را در هتل برایتون کانی ایسلند شهر نیویورک در سال 1881 میلادی برگزار نمود. نیاز به وجود چنین انجمنی پیش از آن نیز توسط جراحان آمریکا احساس شده بود و متخصصین هر رشته‌ای در پی سازماندهی خود در جوامع حرفه‌ای (تخصصی) همچون جامعه چشم پزشکی آمریکا (1864 میلادی)، جامعه اتولوژی آمریکا (1868 میلادی)، انجمن ژنیکولوژی آمریکا (1876 میلادی)، جامعه جراحان ادراری - تناسلی آمریکا (1886 میلادی) و جامعه ارتوپدی آمریکا (میلادی 1887) بوده‌اند. جهت ادامه حیات جراحی به عنوان حرفه‌ای متکی به خود و قائم به ذات در درون پزشکی، اتحاد و وحدت تمامی جراحان آمریکا در یک مجمع و سازمان منفرد از اهمیتی فوق‌العاده برخوردار بود.

نشریه *Annals of Surgery* متنفذترین و مهمترین ژورنال پزشکی آمریکا در قرن نوزدهم برای جراحان آمریکا بود. این نشرین اولین گاهنامه آمریکا بود که منحصراً به جراحی می‌پرداخت و پیشرفت‌ها و دستاوردهای جراحی آمریکا بصورت دقیق‌تر و با جزئیات بیشتری در مقایسه با سایر منابع مکتوب توسط این نشریه گزارش می‌گردید. جراحان آمریکا با داشتن جامعه و نشریه‌ای ویژه خود در نهایت به حدی از سازماندهی اجتماعی و سیاسی دست یافتند که جراحان اروپا تقریباً یک سده پیش از آن دارای آن بوده‌اند.

با آغاز دهه 1890 میلادی مشخص گردید که جراحی اروپا و آمریکا بیشتر از هر حوزه دیگری در پزشکی قرن نوزدهم تحت تأثیر پیشرفت‌های حاصله در علوم پزشکی قرار گرفته‌اند. کشف داروهای بیهوشی مفید و پیدایش و توسعه روش‌هایی برای پیشگیری از بروز عفونت‌ها در زخم‌ها انقلابی در طبابت جراحی بوده و جراحی را متحول نمود. جراحی از هنر و پیشه‌ای ابتدایی و خطرناک به سرعت به حرفه‌ای تخصصی معتبر و مؤثر در قرن نوزدهم بدل گردید. در آخرین دوره از سیر تاریخی جراحی در قرن نوزدهم، جراحی آمریکا بالاخره به جایگاه خود به عنوان یک رشته تخصصی پزشکی مستقل و مجزا از سایر رشته‌ها دست یافت.

با آغاز فعالیت ویلیام هالستد در بیمارستان جان هاپکینز در بالتیمور در ماه مه 1889 میلادی، آخرین دوره تکاملی جراحی نیز آغاز شد. هالستد همچون بسیاری از متخصصین جوان آمریکایی پس از جنگ داخلی جهت ادامه و تکمیل تحصیلات خود

به شهرهای عمده آلمان مسافرت نمود. در دهه 1870 میلادی فرانسه جایگاه برتر خود در آموزش پزشکی در بین مراکز اروپایی را از دست داده بود و متخصصین آمریکایی نیز با فراگرفتن سنت آموزشی کشور آلمان به کشور خود باز می‌گشتند.

تأسیس بیمارستان جان هاپکینز و دانشکده پزشکی وابسته به آن (1893 میلادی) نشانه وقوع عصر نوینی در پزشکی آمریکا بوده که در آن دوره جراحی آمریکا با هدایت و رهبری افرادی که جایگاه حقیقی جراحی آمریکا در تاریخ جراحی جهان را تضمین نمودند و وارد قرن بیستم گردید. جان شاو بیلینگ (1838 - 1913 میلادی، John Shaw Billings) که بنیان‌گذار کتابخانه عمومی جراحان و تهیه‌کننده نمایه نامه آن (1880 میلادی) بود، مدت 17 سال ریاست کتابخانه عمومی نیویورک را برعهده داشت. نمایه نامه فوق پیش در آمد ایندکس مدیکوس گردید. بیلینگ وضعیت جراحی آمریکا در سال 1893 میلادی را بصورت زیر خلاصه نموده است.

مهمترین پیشرفت‌ها در رشته پزشکی در ایالات متحده عمدتاً در رشته جراحی و شاخه‌های متعدد آن به وقوع پیوسته است. ما لیگاتور کردن برخی از شرائین بزرگ، خارج کردن تومورهای داخل شکمی، درمان بیماری‌ها و آسیب‌های ویژه بانوان، درمان اختلالات نخاعی و انواع مختلف ناهنجاری‌ها را معمول ساختیم. بالاتر از تمامی این موارد، اولین کسانی بودیم که کاربرد داروهای بیهوشی را نشان دادیم که مهمترین پیشرفت در حوزه پزشکی در قرن حاضر بود. در طی جنگ اخیر ما به اروپائیان نشان دادیم که چگونه بیمارستان‌های صحرایی نظامی را ساخته و آنها را سازماندهی و مدیریت نمایند. ما مؤسس بهترین موزه موجود در خصوص پزشکی و جراحی مدرن نظامی بوده‌ایم. ما سهم زیاد و ارزشمندی در تهیه منابع مکتوب پزشکی داشته‌ایم و حکومت ما دارای بزرگترین و بهترین کتابخانه پزشکی جهان می‌باشد.

اگر چه سایر جراحان از وجهه و اعتبار بین المللی بالاتری برخوردار بودند، این هالستد بود که حال و هوای دوران پایانی در سیر تاریخی جراحی آمریکا در قرن نوزدهم را تعیین نمود. تحقیقات و کارهای وی بیانگر آغاز دورانی جدید در جراحی آمریکا بود که بر پایه فیزیولوژی و آناتومی استوار بود.

هالستد جراحی را از اقدامات تهورآمیز و قهرمانانه در صحنه اتاق‌های عمل به انجام اعمال جراحی در اتاق‌های عمل نسبتاً استریل نظیر خلوت یک آزمایشگاه تحقیقاتی بدل نمود. جراحی آمریکا به علمی حقیقی و واقعی بدل شده و به دنبال آن توان حقیقی درمان‌های جراحی به رسمیت شناخته شد.